

Delanbefalinger - Lokal opbakning

NEKST

Delanbefalinger - Lokal opbakning

NEKST-arbejdsgruppen *Mere sol og vind på land* er klar med en række delanbefalinger, der skal styrke lokal opbakning. anbefalingerne sigter mod at fjerne nogle af de grønne barrierer, som står i vejen for hastighed og skala i udbygningen af sol og vind på land.

Målgrupperne er kommuner, opstillere, naboer til VE-anlæg og den bredere befolkning. Arbejdsgruppen har selv sat gang i tiltag, hvor det har været muligt, mens de øvrigt anbefalede tiltag er afleveret til regeringen. anbefalingerne vil indgå som en del af NEKST-arbejdsgruppens samlede anbefalinger og tiltag for mere sol og vind på land.

Tiltag, som anbefales igangsat, om lokal opbakning

1

Gennemsigtighed om lokale gevinster ved opstilling af vedvarende energianlæg på land

2

Der skal kun være én betalingsordning til kommunerne

3

Fremrykning af Grøn pulje

4

Øget økonomisk incitament for opstilling af VE

5

Kommunal aftale om VE-forpligtelse

6

Frivillig, aftalebaseret salg af elektricitet til VE-anlæg skal muliggøres

Tiltag igangsat af NEKST arbejdsgruppen om lokal opbakning:

7

Tidlig og hensigtsmæssig inddragelse af lokalbefolkningen

8

Myter om sol- og vindanlæg skal aflives, og de gode eksempler på, hvordan natur og vedvarende energi kan spille sammen, skal frem

Afgørende tiltag, som anbefales igangsat om lokalopbakning

1

Gennemsigtighed om lokale gevinster ved opstilling af vedvarende energianlæg på land.

I dag anses de lovpligtige VE-kompensationsordninger som minimumskrav. Opstillere bliver ofte mødt af yderligere krav fra kommunen om gevinster, hvilket kan forsinke processen.

Der er derfor behov for et opgør med kommunale særkrav. Der skal være mere gennemsigtighed om lokale gevinster, og kravene til opstillerne skal ensartes.

Tiltaget er målrettet kommunerne og opstillerne.

2

Der skal kun være én betalingsordning til kommunerne.

Det skal sikres, at der kun er én samlet lovpligtig ramme for gevinster til lokalsamfundet og kommunen. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at der skabes en standardiseret model for VE-opstillernes bidrag til kommunerne for at sikre transparens for både borgere og VE-opstillere. Ordningen skal indrettes fleksibelt, bl.a. skal kommunerne have et råderum til at fordele midlerne lokalt.

For at sikre tempo i VE-udbygningen skal rammerne for lokal opbakning undgå kompleksitet. Det vigtige er, at de økonomiske gevinster ensrettes.

Tiltaget er målrettet kommunerne.

3

Fremrykning af Grøn pulje.

Grøn pulje forvaltes kommunalt til lokale projekter efter ansøgning fra lokalbefolkningen, men da gevinsterne tidsmæssigt kommer på bagkant af anlægsprocessen, virker puljen ikke fuldt ud efter hensigten.

For at sikre lokalbefolkningens opbakning til VE-udbygningen skal Grøn pulje fremrykkes, så de lokale gevinster fra puljen præsenteres samtidig med lokalplanen for nye VE-anlæg.

Tiltaget er målrettet kommunerne.

NEKST-arbejdsgruppen undersøger samtidig, hvordan en fremrykning af Grøn pulje kan anvendes i praksis af lokalsamfundet.

4

Øget økonomisk incitament for opstilling af VE.

For at sikre, at gevinsterne forbliver i de kommuner, som opstiller sol og vind på land, skal der ikke være modregning for provenu fra jord- og selskabsskat fra VE-anlæg.

Indtægter fra selskabsskat bør ligeledes tilgå den kommune, som huser solceller og vindmøller. I dag kan reglerne indebære, at kommuner med store energianlæg ikke får del i selskabsskatten herfra. Det kan være, når VE-anlægget er ejet af et selskab, som er registreret i en anden kommune og ikke har beskæftigede personer på energianlæggets adresse. Selskabsskatten skal derfor følge tilladelsen og blive i kommunen, hvor VE opstilles – ikke hvor opstilleren har hjemme.

Derudover bør gevinsterne fra VE-anlæg holdes separat fra kommunal økonomi, eventuelt med øremærkning, f.eks. inden for naturgenopretning.

Tiltaget er målrettet kommunerne.

5

Kommunal aftale om VE-forpligtelse.

Der er behov for, at kommunerne forpligtes til at planlægge mere opsætning af sol og vind på land for at nå den tilstrækkelige udbygning.

Tiltaget er målrettet kommunerne.

6

Frivillig, aftalebaseret salg af elektricitet til VE-anlæg skal muliggøres.

Det skal være muligt for en VE-opstiller frivilligt at tilbyde aftalebaseret salg af elektricitet til naboer til sol og vind på land. Det kræver en undtagelsesbestemmelse i Elforsyningslovens leveringspligt.

Tiltaget er målrettet naboer til VE-anlæg.

7

Tidlig og hensigtsmæssig inddragelse af lokalbefolkningen.

NEKST udvikler materiale (f.eks. vejledninger, ansøgningsskabeloner og eksempelsamlinger), der skal sikre god lokal inddragelse tidligt i processen for kommende VE-projekter.

Hensigten er at hjælpe VE-opstillere med den bedst mulige inddragelse af lokalbefolkningen tidligt i deres projekter, f.eks. med borgermøder og dialog, som ofte er væsentlige for VE-projekternes etablering og hastighed.

Tiltaget er målrettet den bredere opbakning i befolkningen.

8

Myter om sol- og vindanlæg skal aflives, og de gode eksempler på, hvordan natur og vedvarende energi kan spille sammen, skal frem.

NEKST udarbejder gode eksempler og mytedræbere (fx et katalog, videoer mv.) om sammenspillet mellem natur og vedvarende energi på land. Formålet er at gøre det tydeligt for danskerne, at VE-projekter kan sameksistere på en god måde med bl.a. natur, miljø og lokalsamfund.

Arbejdet sker med tæt inddragelse af relevante aktører fra energibranchen, forskningsverdenen og grønne organisationer, hvor Danmarks Naturfredningsforening og WWF Verdensnaturfonden har en væsentlig rolle i at udarbejde de gode eksempler samt svar på en række udbredte myter.

Anbefalingen er målrettet den bredere opbakning i befolkningen.

Øget tempo på Danmarks grønne omstilling

Ruslands invasion af Ukraine har skabt en længerevarende energikrise. Danskerne har oplevet historisk høje priser på energi, og der er fortsat ikke sikkerhed om energiforsyningen. Det er derfor afgørende, at Danmark hurtigt får udfaset russisk gas, og at vi gør os mindre afhængige af fossile brændsler. F.eks. når vi opvarmer vores boliger. Der er brug for at fjerne de barrierer, der i dag spænder ben for, at danskerne kan få en grøn varmekilde, og at vind og sol kan opføres hurtigere.

Danmarks grønne omstilling er heldigvis i gang, og regeringen har øje for, at de mange tiltag, som er politisk vedtaget, nu også bliver til virkelighed. Vi har brug for at skrue op for det grønne tempo, også selv om der ligger store udfordringer foran os i arbejdet med at gøre Danmark uafhængig af russisk energi og omstille til vedvarende energi.

Det kræver nye arbejdsgange. Nye arbejdsfællesskaber.

Ny arbejdsmetode med nye arbejdsfællesskaber

National energikrisestab

Hurtigere handling på grønne udfordringer kræver en fokuseret og koordineret indsats. Derfor har regeringen etableret den nationale energikrisestab (NEKST). NEKST har til opgave at løse og koordinere de akutte grønne udfordringer på tværs af myndigheder, kommuner og andre aktører.

NEKST er en arbejdsmetode

NEKST er en ny arbejdsmetode og et nyt arbejdsfællesskab inspireret af den nationale operative stab (NOST). Regeringen skaber med NEKST rammerne til et løsningsfokuseret og intensivt samarbejde mellem offentlige myndigheder, kommuner, energisektoren og øvrige relevante aktører. Regeringsudvalget for grøn omstilling følger arbejdet i NEKST, og vil løbende stille NEKST opgaver.

Den grønne omstilling er en holdsport, der kræver et tæt samarbejde mellem de ansvarlige aktører. Det er netop i samarbejdet, vi kan identificere og fjerne de grønne barrierer, så vi kan sætte tempo på at få de grønne politiske aftaler ført ud i livet.

NEKST skal arbejde i intensive, parallelle "sprints" på forskellige grønne udfordringer. Det skal ske i særlige arbejdsgrupper, hvor alle relevante samfundsaktører er repræsenteret. Arbejdet sker helt tæt på de konkrete grønne udfordringer, så arbejdsgrupperne kan udpege, hvor de konkrete båndspænd for den grønne omstilling opstår i dag. Det kan være alt fra barrierer i fx regulering og lovgivning til arbejdsgange hos myndigheder, ansøgningsprocesser, mangel på kompetencer, materialer mv.

Det er helt centralt, at NEKST ikke kun peger på barriererne. Med NEKST inviterer regeringen også relevante aktører ind i løsningsrummet og beder dem løbende om at fremlægge forslag til konkrete indsatser og igangsætte løsninger på de akutte grønne udfordringer. Det betyder, at der kan handles hurtigt – også undervejs i arbejdsgruppernes arbejde.

Stærke kompetencer i arbejdsgrupperne

Arbejdsgrupperne vil blandt andet bestå af repræsentanter fra energisektoren, myndigheder og kommuner. Det er deres fælles viden og erfaringer fra virkelighedens verden, der tilsammen kan identificere de barrierer, der i hverdagen forsinker den grønne omstilling.

Samtidig har vi brug for nye øjne og nye ideer til den måde, vi udruller grøn energi på i dag. NEKST vil derfor også bestå af stærke og innovative erhvervskompetencer, som sammen med akademiske eksperter kan bidrage med nytænkning og viden med fokus på løsninger.

Kommunerne får en central rolle

Kommunerne har ansvaret for den grønne omstilling tæt på borgerne. Kommunerne står bl.a. for varmeplanlægning og godkendelse af fjernvarmeprojekter. Kommunerne er samtidig planmyndighed for vedvarende energi på land og derfor helt væsentlige aktører, når det kommer til at sikre, at der planlægges tilstrækkeligt areal, som kan understøtte udbygning af sol og vind på land. Kommunerne er den myndighed med størst kendskab til de lokale forhold. De kan sikre det nødvendige samarbejde med lokalbefolkningen, og skabe opbakning til den grønne omstilling i overensstemmelse med kommuneplanlægningen, naturområder og biodiversitet.

Derfor får KL en central plads i NEKST for at understøtte kommunernes vigtige rolle med at bringe den grønne omstilling ind i borgernes hjem.